

Den offentlige og private sektors investeringer i ADAM BK

Resumé:

Ved en gennemgang af de sektormæssigt fordelte investeringer; privat hhv. offentlige sektor (forskelligt fra det offentlige erhverv) i ADAM banken, viser det sig, at sammenhængen med de offentliggjorte investeringer i "Offentlig forvaltning og service" ikke er helt tilfredsstillende. Endvidere viser der sig i den historiske periode før 1993 at være betydelige uhensigtsmæssigheder når man kommer ned på underkomponenterne bygninger og anlæg hhv. maskiner og inventar mv. I dette papir ses der på hvad der skal til for at rette op på dette

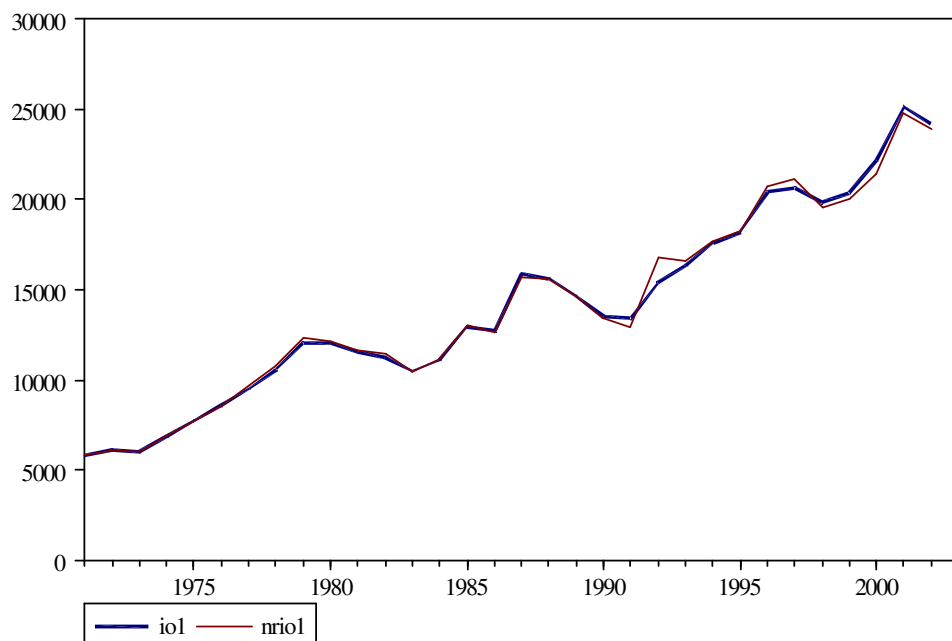
Nøgleord: Investeringer, privat sektor, offentlig forvaltning og service

Modelgruppepapirer er interne arbejdsrapporter. De konklusioner, der drages i papirerne, er ikke endelige og kan være ændret inden opstillingen af nye modelversioner. Det henstilles derfor, at der kun citeres fra modelgruppepapirerne efter aftale med Danmarks Statistik.

Der har på det seneste været vist interesse bl.a. fra Finansministeriets side for ADAM bankens serier for investeringer i den offentlige sektor – eller mere præcist – ”Offentlig forvaltning og service”. Den samlede investering udgøres af serien *io1* i ADAM-banken, hvor 1 tallet betyder offentlig sektor for at adskille den fra det offentlige erhverv, hvor serien således bare hedder *io*.

Opdateringen af serien *io1* sker via nationalregnskabs *Abase* bank, som er grundlaget for store dele af opdateringen af ADAMBK. Den eneste offentliggørelse af den serie, som trækkes fra Abasen er i Offentlige finansers realøkonomiske fordeling af den offentlige sektors udgifter, under betegnelsen *faste nyinvesteringer*. I Nationalregnskabs egen offentliggørelse af investeringerne i sektoren Offentlig forvaltning og service er det kun de *faste bruttoinvesteringer*, der præsenteres. Forskellen mellem faste nyinvesteringer og faste bruttoinvesteringer er serien *køb af bygninger o.a. eksisterende investeringsgoder, netto*, som repræsenterer nettohandlerne mellem offentlig og privat sektor med eksisterende investeringsgoder.

Figur 1. Faste bruttoinvesteringer i offentlig forvaltning og service sammenlignet med *io1*

Det fremgår af figuren, at der ikke er fuld overensstemmelse mellem *io1* og de offentliggjorte faste bruttoinvesteringer. Forskellen mellem de to serier udgøres som nævnt af serien *Køb af bygninger o.a. eksisterende investeringsgoder, netto*.

Grunden til, at *io1* er sat lig med faste nyinvesteringer er (formentlig), at *Abase*-banken indeholder de faste nyinvesteringer i såvel løbende som faste priser, men ikke indeholder serien *køb af bygninger o.a. eksisterende investeringsgoder, netto*, og at de faste bruttoinvesteringer således ikke kan dannes direkte ud fra *Abase* banken.

Modstykket til $io1$ er investeringerne i den private sektor $ip1$. og sammenhængen til de samlede investeringer er følgende

$$i = io1 + ip1 \quad (1)$$

i bruttoinvesteringer ialt
 $io1$ faste nyinvesteringer i offentlig forvaltning og service
 $ip1$ residualpost. Den private sektors investeringer.

Som datarevisionen er sat op, beregnes $ip1$ residualt efter at i og $io1$ er læst ind. Det betyder at den "fejl" som ligger i $io1$ smitter af på $ip1$. Ved at inddrage serien "køb af bygninger o.a. eksisterende investeringsgoder, netto", (som herefter benævnes ved dens navn i ADAMBK: $tkoubi$) kan vi også få nogle velkendte størrelser for den private sektor

$$ip1 = i - (io1 + tkoubi) \quad (2)$$

Hermed bliver $ip1$ lig med den private sektors bruttoinvesteringer, og hvis vi trækker lagerændringerne fra på begge sider

$$ip1 - il = if - (io1 + tkoubi) \quad (3)$$

får vi den private sektors faste bruttoinvesteringer (idet $if = i - il$ er de faste bruttoinvesteringer i alt).

Det vil være en fordel for os selv og ikke mindst for kunderne, at serien $io1$ laves om til faste bruttoinvesteringer, fordi det er den serie, som offentliggøres af nationalregnskabet. Desuden får vi et mere naturligt udgangspunkt for opsplitningen i bygninger og anlæg hhv. maskiner og inventar mv. Det foreslås derfor at revidere serien på et passende tidspunkt. Senere i dette papir redegøres for, hvordan revisionen kan foregå og hvad den skal baseres på.

Underopdeling af $io1$ og $ip1$

I modellen indgår en opdeling af disse to variabler i hhv. bygninger/anlæg og maskiner/inventar mv.

$$io1 = ibo1 + imo1 \quad (4)$$

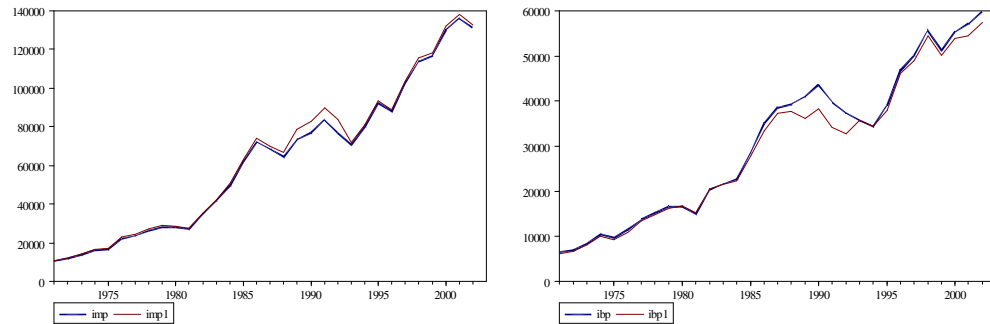
$$ip1 = ibp1 + imp1 \quad (5)$$

Når vi ændrer på $io1$ vil der altså være en modsat rettet effekt på $ip1$ og det vil igen smitte af på underkomponenterne som det fremgår af (4) og (5). Fordelingen af variabelen $tkoubi$ på bygninger og anlæg på den ene side og maskiner og inventar mv. på den anden side varierer meget fra år til år. Men det er dog små tal, så en revision tilbage i tiden vil ikke have nogen videre effekt på andre variabler.

En helt anden sag er imidlertid, at de fire højreside-variabler i (4) og (5) samt deres fire fastpris-pendanter $fibo1$, $fimo1$, $fibp1$ og $fimp1$ ser ret håbløse ud i visse år, herunder specielt årene 88-92, som er overgangsperioden for det gamle og nye nationalregnskab. De data, der på nuværende tidspunkt ligger i

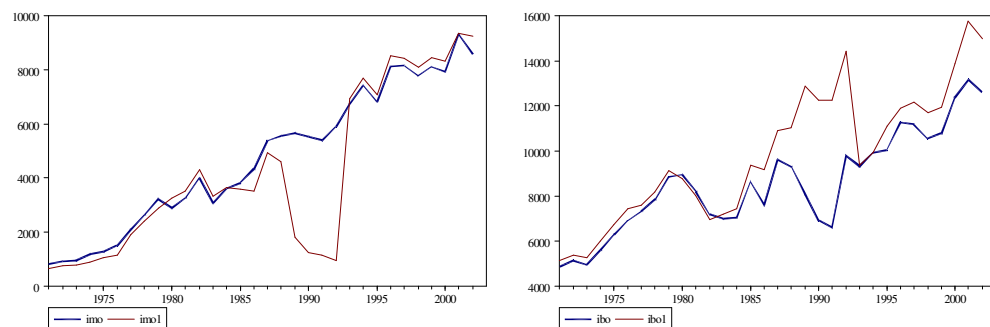
ADAMBK, synes at være nogle foreløbige tal, som desværre rammer ganske forkert, og som aldrig er blevet rettet op. I de følgende figurer sammenlignes serierne for hhv. offentlig og privat sektor på de to undergrupper (maskiner/inventar og bygninger/anlæg) med de serier, der dækker hhv. det offentlige erhverv og de samlede private erhverv.

Figur 2. Privat sektor sammenlignet med de samlede private erhverv

Det fremgår tydeligt, at såvel maskiner/inventar som bygninger/anlæg i den private sektor afviger mere end man skulle forvente fra den tilsvarende serie for de samlede private erhverv i perioden 1988-1992, ligesom der er mindre afvigelser udenfor denne periode. På den offentlige side ser det mere graverende ud.

Figur 3. Offentlig sektor sammenlignet med det offentlige erhverv

Her er det endnu mere tydeligt, at der er et omfattende problem i årene 88-92. De samme problemer eksisterer også i fastprisstørrelserne, og det betyder at også pris-serierne *pibol*, *pibp1*, *pimol* og *pimp1* i flere tilfælde ikke er for kønne, hvilket vi kommer tilbage til senere i papiret. Disse priser bruges en række steder i modellen, og det er derfor vigtigt at få dem gjort bedre.

Vi skal nu se på hvilke datamæssige muligheder vi har for at rette op på disse uhensigtsmæssigheder.

Revision af de endelige år 1971-1999

Det er ikke muligt at finde serien *io1* offentliggjort nogen steder for perioden før 1992. Hvis vi lægger *tkoubi* til ADAMBK's *io1* så får vi en serie af faste bruttoinvesteringer. Denne serie kan findes i Statistikbanken som faste bruttoinvesteringer i den institutionelle sektor "Offentlig forvaltning og service". Af hensyn til kunder mv. ville det naturligvis være bedst, at ADAM-

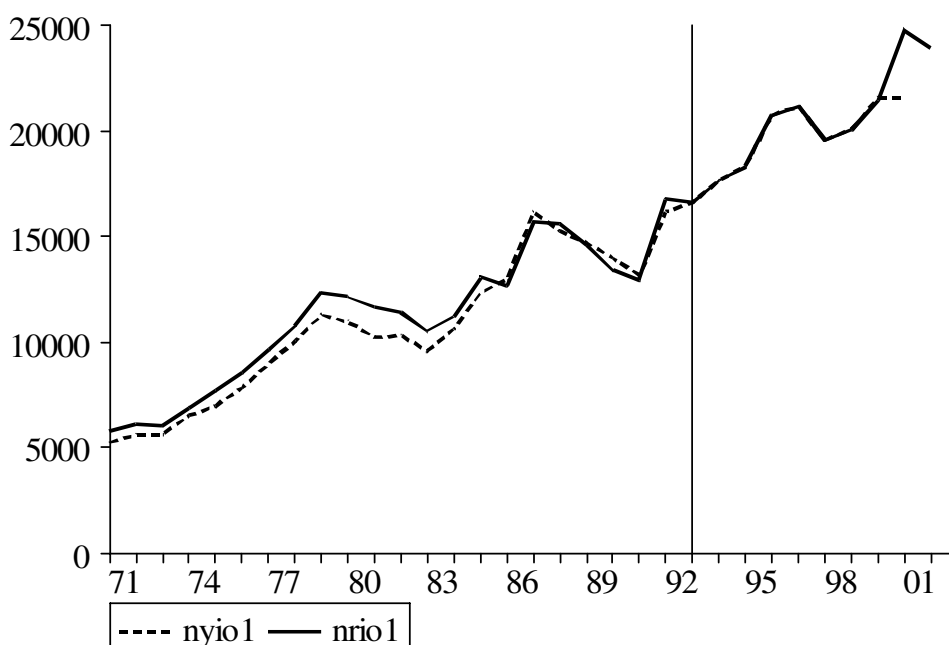
bankens *io1* kunne genfindes i statistikkerne også før 1992, men flere ting taler alligevel imod at holde meget fast i den nævnte serie som *io1*:

- Der findes et nyt revideret sæt af data omfattende alle de variabler vi har brug for, og for at kunne udnytte dette, må vi acceptere en værdi af *io1*, som er anderledes end den, der er offentliggjort i Statistikbanken.
- Et andet punkt er, at serien alligevel kun findes i løbende priser, og at der så alligevel skal findes alternative kilder for at beregne fastprisstørrelsen, som alligevel ikke vil kunne genfindes nogen steder af kunderne. Desuden findes heller ikke nogen underopdelinger af denne *io1* offentliggjort.

Det ovenfor nævnte datasæt, som er fremstillet af Kapitalsektionen i nationalregnskabet, omfatter *io1* i såvel faste som løbende priser samt de nødvendige underopdelinger heraf i både faste og løbende priser. Denne revision af investeringsserierne er lavet med henblik på beregningerne af kapitalapparatet og er på det aggregerede plan i fuld overensstemmelse med de offentliggjorte investeringsserier. Det er således primært fordelingen mellem offentlig og privat sektor, der er blevet revideret.

Forskellen mellem de faste bruttoinvesteringer i nationalregnskabets offentliggørelse og det nye datasæt, er de følgende

Figur 4. Faste bruttoinvesteringer i "Offentlig forvaltning og service" fra hhv. Statistikbanken (nr101, som også er lig med *io1+tkoubi* i ADAMBK) og Kapitalsektionens reviderede sæt (ny101)

Læg mærke til, at de to serier er overensstemmende fra 1993 og frem, bortset fra de foreløbige år. Der er trods alt tale om en relativt lille afvigelse i årene før 1993 og gevinsten ved at bruge det nye datasæt i forbindelse med revision af underkomponenter, herunder fx *ibo1* og *impl* opvejer rigeligt tabet ved ikke at

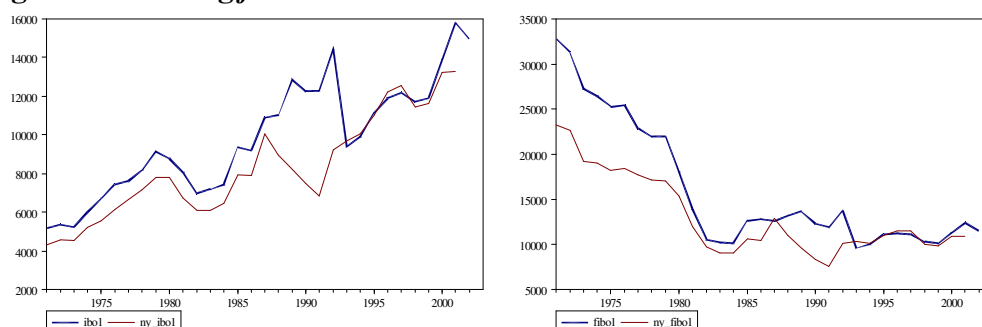
kunne genfinde *io1* i den officielle statistik. For perioden 1993 til 1999 (som er det sidste endelige år på nuværende tidspunkt) findes tallene i Statistikbanken under Investeringer; såvel de aggregerede fordelt på offentlig hhv. privat sektor som underopdelingen på maskiner/inventer og bygninger/anlæg.

Vi kan fra kapitalsektionen få alle de oplysninger, der er nødvendige for at revidere følgende serier i banken i perioden 1971 - 1999

io1
fio1
ip1
fip1
ibo1
fibo1
pibo1
ibp1
fibp1
pibp1
imol
fimo1
pimo1
imp1
fimp1
pimp1

Desuden vil ændringer i disse variabler smitte af på en række øvrige variabler. Ved at udnytte det nye datasæt, rettes opdelingen på maskiner/inventar hhv. bygninger/anlæg op til en mere troværdig udvikling i perioden før 1993. Den lille afvigelse på tallene for perioden fra 1993 og frem skyldes som nænt, at den fordelte *tkoubi* ikke er med i de nuværende tal.

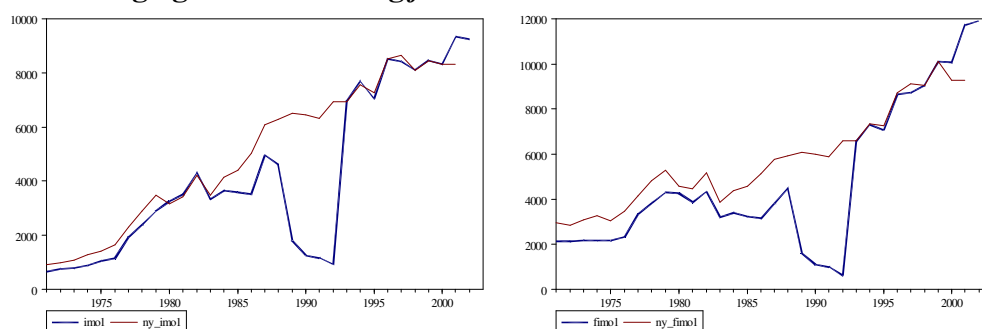
Figur 5. Nye og gamle bygge- og anlægsinvesteringer i offentlig forvaltning og service *ibo1* og *fibo1*

Vi ser at det specielt er perioden 88-92, der rettes op på i løbende priser. I faste priser ligger de betydeligste forskelle på op mod 10 mia. kr. eller mere end 30% fra 1971 til 1980.

For maskininvesteringernes vedkommende er det endnu mere udtalt perioden 88-92, som er problemet

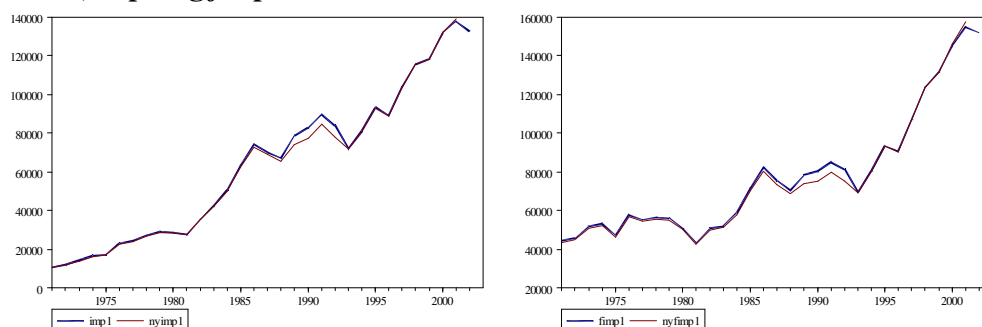
Figur 6. Nye og gamle investeringer i maskiner og inventar mv. i offentlig forvaltning og service *imo1* og *fimo1*

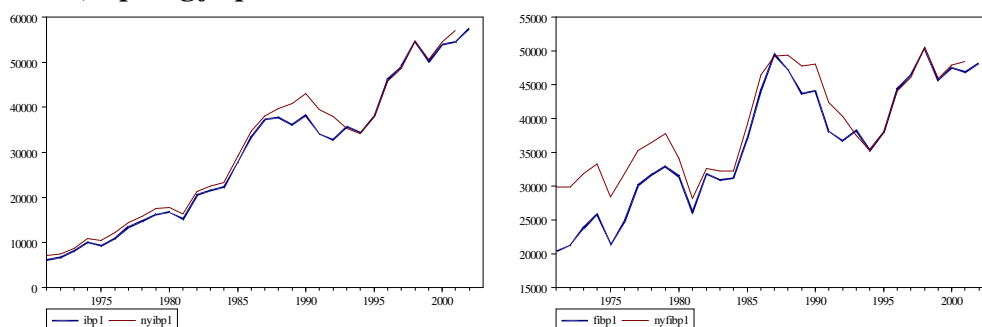
Her er der en helt utroværdig udvikling i årene 88-92, som bliver rettet fuldstændig op med de nye serier. I den gamle serie manglede således 6-7 mia. kr. i 1992 eller omkring 90% af seriens egentlige værdi.

Den private sektors investeringer i maskiner og inventar mv. er kun meget lidt berørt af revisionen

Figur 7. Nye og gamle investeringer i maskiner og inventar mv. i privat sektor; *imp1* og *fimp1*

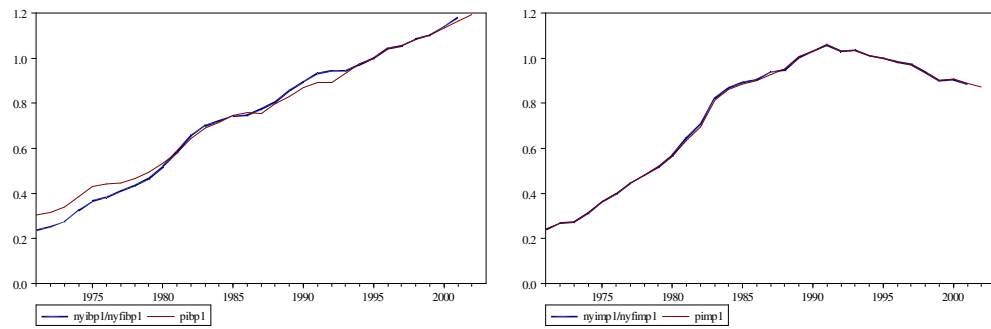
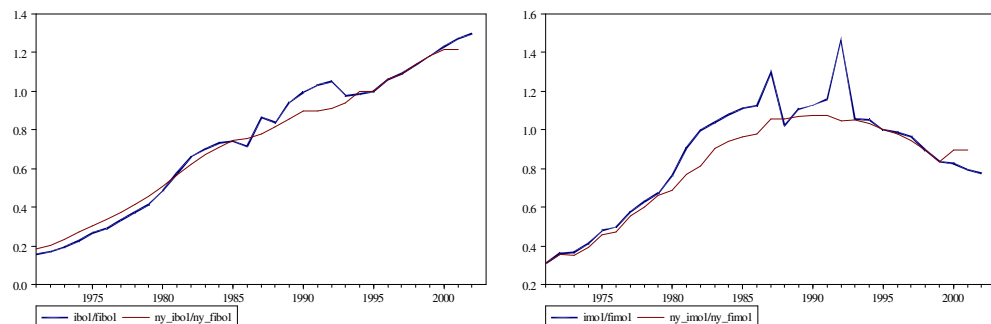

Figur 8. Nye og gamle investeringer i bygninger og anlæg mv. i privat sektor; *ibp1* og *fibp1*

For den private sektors vedkommende er det således fortrinsvis serierne for bygninger og anlæg, som vil blive ændret under en revision.

For prisernes vedkommende er det absolut også sundt at få rettet op på disse tal. Den private sektors maskininvesteringer påvirkes næsten ikke af revisionen, mens det er mere givtigt for andre af priserne, sådan som det fremgår af følgende figurer.

Figur 9. Priserne *pibp1* og *pimp1* før og efter revision**Figur 10. Priserne *pibol* og *pimol* før og efter revision****Ny datakilde til foreløbige år**

Fra og med 1993 er det altså nationalregnskabets nye investeringsmatricer der leverer tallene på området. Problemet med at tage de foreløbige år fra Abasen er omtalt tidligere. Imidlertid er der fra april 2004 en ny kilde på banen, idet nationalregnskabet i offentliggørelsen af Aprilversionen af Nationalregnskabet i Statistiske Efterretninger vil offentliggøre de faste bruttoinvesteringer fordelt efter erhverv og art helt frem til og med 2003. Indtil nu er denne tabel kun for *Faste bruttoinvesteringer, i alt* gået så langt frem i tiden, men fra april 2004 omfatter den altså også sektoren *Offentlig forvaltning og service*, og dermed altså også den private sektors faste bruttoinvesteringer.

Da det netop er under revisionen af ADAMBK i forbindelse med udgivelsen af aprilversionen af nationalregnskabet, at der lægges et nyt foreløbigt år ind, passer det glimrende med de muligheder, der nu er i den nye version af nationalregnskabets offentliggørelse.